

ERDÉLYI GAZDA

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET

Megjelenik minden pénteken egy iven és az egyleti tagoknak ingyen küldetik meg.

Nem tagok egész évre 2 frttal fizethetnek elő, fél éves előfizetés el nem fogadtatik.

HIVATALOS

KÖZLÖNYE.

Pénz- és értékküldemények az

ERDÉLYI GAZDA KIADÓ-HIVATALÁHOZ,
a lap szellemi részét illető közlemények az
ERDÉLYI GAZDA SZERKESZTŐSÉGÉHEZ
czímzendők.

A hirdetési díjszabályzatot lásd az utolsó lapon

Szerkesztő bizottság: elnök **Paget János; Berde Áron, Szentgyörgyi József, Vörös Sándor,**
helyettes szerkesztő: **Szabó Sámuel.**

Tartalom: Havi emlékeztető: szeptember. — A párisi közkiállításról. XI. — Ajánkozások gazd. gyakornoki állomásokra. — Hiállítási értesítő. — Gyümölcs-kenyér (új találmány.) K. L. — Gyümölcs-aszalás francia modorban. — Gőz-gyapjumoó helyek Erdély keleti határain. K. L. — A csiga kiirtása. — Vidéki gazd. tudósítások: Háromszékmege, Gyergyó-Alfalu, Csik-Szereda. — Eladó sorsjegyek a debreczeni lókiállításra. — Meghívás. — Szerkesztő postája. — Hirdetések. — Piaczi árak.

Havi emlékeztető.

September.

Ház és udvar. Cséplés folytatva bevégezendő. Gabonarostálás megkezdetik; vetőmagul, eladásra és házi fogyasztásra szükséges gabonamennyiséget külön-külön kell elhelyezni.

Jászlak rendbe hozatnak. Minden építés és épületjavítás megszűnik.

Törökbuszakasok (görék) kijavítandók.

Szántóföld. Az őszi vetés megkezdetik. Peldabeszéd, hogy kinek kisasszonynapra nincs zöld vetése, az nem jó gazda.

Köles, mubartakarmány és törökbuza-tarlók feltöretnek. Burgonyát kiszedjük. Törökbuszatöréshöz és beszállításhoz egész erővel fogunk.

Törökbuszaszár levágandó. Az éretlen törökbuszacsovek az érettektől elkülönítendőek.

A termett tök fagymentes helyre hozandó.

Zöld trágyának vetett növények, lehengerezés után, alászántatnak.

Rét és kaszáló. A sarjut lekaszáltatjuk és gondosan megszáritva, felgyűjtjük. Ha a nagy harmat teljes megszáradását akadályozná, árpaszalmával lelrázva, kazalba vagy boglyába rakható.

Luczernát, ballaczimet, angol perjét mesterséges kaszálóknak a hó elejével tisztán, minden védnövény nélkül elvethetjük; szárazfekvésű talajon az őszi vetés sokkal előnyösebb a tavaszinál.

A luczerna 3—4-ik kaszálásának ideje bekövetkezik, mielőtt a dér lefagyasztaná.

Fűz, nyár, körös, éger, szilva leveles galyai téltakarmányozásra most botoltatnak le.

Évelő réteken mindenféle giz-gaz bojtortján, lapu, gilicze-tővis irtása megkezdhető.

Állattenyésztés. Jarmas ökrök már istállóra szorulnak.

Száraz időben gulya, ménes a réteken, kaszálókon és a törökbuszatarlókon jól érzi magát.

E hónap végén a bikák a tehéngulyától elkülöníttetnek; ugyanezen időben bekövetkezik a csikóválasztás. Váasztáskor a csikók elegendő zabot egyaránt kíváncsian adnak, hogy vemhességük megállapíthatassék.

Minden fogatlan vagy hibás juh kiveretik és eladásra kerül. Kiméletes mustrálás a tenyésztőnek érzékeny kárt okozhat.

A juhok fejtetése megszűnik. A kosok némi abraiban részeseülnek, hogy üzetés idején jó erőben legyenek, hasonlóan a kanok, mielőtt a koczák közé bocsáttatnak, naponta kétszer törökbuza-adagban részeseülnek, mely élelmezés az egész működési időre kiterjed.

A kanoknak agyaruk kitördeltetik, mielőtt a koczák közé bocsáttatnak, nehogy egymással tusakodva, veszélyes sérüléseket okozzanak.

Szőlő. A harmadik, esetleg negyedik vagyis lágy szemre kapálást végrehajtjuk. A madarakat csőrgetessel és lövessel ijesztgetjük, kivált a kora reggeli és estéli órákban, mert ilyenkor leginkább keresik a szőlőket. Ha a gerezek rothadni kezdenek, a hibások lehetőségig eltávolítandók.

Pincze. A szüretelő edények u. m. kádak, puttonok, hordók, sajtó stb. pontosan megvizsgálandók és előkészítendőek; dohos és penészes hordónak legbiztosabb gyógyszere a fejsze és tűz; az új hordókat előbb kiforrázzuk, azután tiszta vízzel minden 3—4 napban megtöltve, addig áztatjuk, míg a víz teljesen szintelen marad bennök, 14 napi áztatás többnyire elegendő; új hordóba csak is mustot teszünk, ó bornak mindig már használt hordót adjunk, különben szint vált és fanyar izzt kap.

Gyümölcsös. Az őszi gyümölcs legnagyobb része most érik, mit úgy tudunk good biztosan, ha a gyümölcsöt a fán, száránál fogva megcsavarván, a fától könnyen elválik, akkor biztosak lehetünk arról, hogy a gyümölcs meg van érve. Ekkor a gyümölcsöt egyenként gondosan le kell szedni és száraz, szellős helyre elrakni. Elhelyezés előtt szükséges a gyümölcsöt rakásba rakni és úgy hagyni, míg egészen ki nem izzadt; ha ez megtörtént.

a gyümölcsöt egyenként jól megtörölgetjük és úgy rakjuk el; így kezelve tovább eláll, romlás nélkül.

Az elpusztult gyümölcsfák gondosan eltávolítandók. Az őszi gyümölcsfaültetéshez a gödrök kiásandók és ha a föld rosz minőségű volna, javítani kell jó föld hozzá keverésével.

Faiskola. Cseresznye, szilva, dió magvetésre a vetőiskolát felásatjuk és ágyásokra osztjuk. Ha a vető iskola talajában vagy közelében nagyon sok egér lenne, szükséges a vetendő magvakat hamuval keverni vagy mézvízbe áztatni és csak azután elvetni, mivel így az egerek nem szívesen nyulnak hozzá. Faiskolai fontos teendő e hónapban a leltározás; különös gondot kell fordítani az eladandó fák mennyiségének pontos megállítására.

Konyhakert. Legfőbb teendők e hónapban a veteménymagnak szedése, tisztogatása és osztályozása, ha mindez megtörtént, a mag száraz és szellős helyre elteendő. Különös gondot kell a gyomirtásra is fordítani és nem szabad engedni, hogy magozzék, hanem azelőtt ki kell gyomláltatni vagy kapáltatni.

A spárgaágak kapálására és tisztántartására kiváló gondot kell fordítani. Ha a spárga bogói egészen pirosak, azok magvait azonnal el lehet vetni vagy pedig ki kell mosatni, száraztani és így még ősszel vagy tavasszal elvetni.

A borsó és paszulytól felszabadult ágyások trágyázását és felásását végeztessük el és azokba spenót, murek, petrózselvény, tarlórépa vethető vagy pedig téli salátát ültethetünk. Az eperültetés és ujtásnak most van az ideje. Az ágyások körülszegélyezését számóca, bécsi csombord, zisóp, párhagyma és zsályával most kell megtenni. A czelel utolsó kapálása, levelezése és a felső gyökerektől való tisztításának most az ideje. A keverék trágyadombok megforgatását és ha száraz, megöntözését nem kell elmulasztani. A telelő kamrák és pinczékbe ~~temetést kell bordeni a vetemény~~ elrakásához. Száraz mohát és faleveleket kell gyűjtetni a növények eltakarása és esomálgatásához, hogy annak idején készlethez legyen.

Diszkert. A virágmagvak gyűjtése folytatatik. Azon nyári virágágyások, a melyben a virágok elfonnyadtak, felásandók és a virághagymák elültetésére előkészítendő. Vethető még ezen virágágyásokba Delphinium, vagy ültethető Viola tricolor, Silene stb. Korai hagymás növények u. m. Jácint, Tacett, Narciss, Tulipán stb. hagymái beszerzendők és korai tenyésztés végett cserepekbe ültetve, a földbe el kell azokat 1—2 láb mélyre ásni. A magról nevelt évelő növények kiültetése és a virágtövek szétosztása folytatatik. A hónapos és a legtöbb nemes rózsafajt dugványozás vagy homlitás által szaporíthatjuk. Az alvó rügyre szemzett és kihajtott rózsák visszacsipetnek, hogy az alvó rügyek megerősedjenek.

Méhészet. Ha a nyár folytán jól megfigyeltük, hogy mely méhkasaink voltak legélénkebbek és megjegyeztük, hogy melyek birnak fris királynővel, most már könnyen megválaszthatjuk a megtartandókat, betelepítendőket; hozzá járul ehhez, hogy a kiválasztottak kellő népesek legyenek és hogy legalább 9—12 kilo mézzel birjanak, a mellyel áttelelni képesek lesznek. Tulságosan kövér kasokat nem célszerű teleltetni; ilyeneknek mézét elárusítjuk, méhét pedig valamely életrevaló kevésbé népessel egyesítjük.

A 9—12 kilonál kevesebb táplálékkal bíró, különben elég népes családokat e hó első felében látjuk el kellő mennyiségű mézzel, még pedig lehető kevésszer és ilyenkor nagyobb adagokat nyujtva, hogy a királynő fiasításra ne ingerellessék. A méz tisztaságára erősen ügyeljünk és a mennyire csak lehet, nyár elején gyűjtött akác- vagy hársmézzel segítsük méheinket. Az etetést semmi esetre se halasszuk későbbre, mert ekkor gyakran nem képesek a méhek a sejteket befedekezni, a méz megsavanyodik és tavasztelő hasmenést okoz; e miatt méheink aztán pusztulni szoktak.

Arra is ügyeljünk, hogy a halálfejú szender (Acherontia atropos) ne férközhessék kaptárainkhoz, mert nagy méztolvaj és pusztító, ez okból a röpluk lehet ugyan 3—4 centimeter hosszú, de magasabb ne legyen, mint a hol egy méh akadály nélkül ki se járhat,

Erdészet. Csekély kivétellel ugyanazon teendők fordulnak elő, mint augusztus havában: a főhasználat szünetel, a mellékhasználat a szárazfák kijelelésére szorítkozik. Csupán az erdővédelemnél fordul elő nagyobb teendő, hol a múlt haviakon kívül, a fatolvajlásokra is nagyobb gond lesz fordítandó. A vadászat e hónapban a szarvas-, dóm és őztehén, fajdkakas és fajdjérce kivételével, minden másnemű vadra kiterjeszhető. —

A párizsi közkiállításról.

(Eredeti tudósítás.)

(G. V.) XI. Tisztaság — egészség! e rég ismert alapelvnek teljes érvényt szerezni sehol sem nehezebb, mint nagy városban, hol a népesség összetorlódása következtében az ürülékek és hulladékok mennyisége óriási mérvet ölt és kellőleg el nem távolítva, nem desinfiálva: számos betegséget és járványt is okozhat, kivált a meleg nyári időben. Oly városok, melyek folyók mentén vannak elhelyezve, többnyire úgy járnak el, hogy csatornáik tartalmát a vízbe vezetik, megelégedve azzal, ha a csatorna szája a városon alul nyílik és így a megromlott víz és levegő más vidéknek jut osztályrészül. A nagy Páris sem tett különben: pompásan épült csatornáinak egyik főnyílása — mely az összes vizek négy ötödrészét egyesíti — Asnières mellett, a másik pedig Saint Denis mellett szakad a Szajnába. Hogy ezen állapot nem lesz sokáig tartható, azt első sorban az orvosok és tudósok jósolták, mert a roppant világvárosnak úgy szólnán naponta fokozódó terjedése, másrészt a Szajna lassu folyása illuzoriussá teszik az elérni óhajtott célt. Egyszer tehát egészségügyi szempont volt az, mely a csatornavizek más módon való elvezetését sürgette; de csakhamar a nagy közönség is érdekelve lett ezen vizeknek gyakorlati felhasználását illetőleg, még pedig, ha jól emlékszem, a fellengős költő, Hugó Victor volt az, ki „Nyomorultak“ czimű világhírű regényében egy helyt azon szemrehányást teszi Páris városának, hogy husz milliót vet évenként (a Szajna útján) a tengerbe!!!

A kérdésnek, — így fogva fel, — már most két oldala áll előttünk: az egészségügyi és az értékesítési; és Páris városa elhatározta magát, hogy az első igénynek köteleesszerűen eleget téve, a másikkal kielégítéséhez is kezét nyujt. Hogy e tekintetben évtizedek óta történtek kísérletek, tán említeni is felesleges; számos vegyész törte e problémán fejét, de a mi kicsiben és a dolgozda asztalán sikerülni látszott, azt nagyban alkalmazni alig, vagy csak elviselhetetlen költséggel lett volna lehető. A csatornaviznek tisztítása magában véve nem nehéz: átszűrve a folyadékot úgy, hogy a szerves és szilárdabb ásványi részek visszamaradjanak, természetesen ismét az eredeti tiszta vizet kell kapnunk (persze nem absolute véve), melyet az utcák, úrszékek stb. tisztogatásánál felhasználtunk, csak a szűrésre alkalmas mediumot kellett megtalálni és ez nem egyéb mint — a föld. Midőn tehát Páris csatorna-vizének egy része

ma már a talaj öntözésére van felhasználva, ez által ugy az egészség, mint az értékesítés követelményeinek meg felel és ennyi előzmény után, lássuk a kérdés velejét.

Az első öntözési kísérletek 1869-re vihetők vissza, ekkor történt, hogy Gennevilliers homokos és kavicsos síkján 7 hectare*) a jövő évben pedig már 22 hectare öntözve lett; a háboru megszakította az eljárást, de azóta folyvást növekedő arányban 50, 80, 115, 228, 335 és jelenben már 400 hectareon felül találunk, mely első sorban főzeléktermésre, de némi részben faiskolák számára is a csatornák vizét veszi igénybe. A város eddigelé két nagy — 400 lóerejű — gőzgépet állított fel, mely központi szivattyuval a vizet felszivja és az 1.10 meter átméjtű vezető csöbe nyomja, innen azután a mezőn, jobbra, balra, nyílt vezetékben oszlik el a víz. A gépház mellett van az iroda és vegyészeti laboratorium, hol az egész berendezésnek terve és a kísérletek eredménye látható, két jeles mérnök: Mille és Durand-Clair tervezték és vezetik az öntözési telepet. A laicus nagyon meg van lepve, midőn a dolgozóiban látja, hogy egy körülbelül félmeter vastagságú földrétegre öntött piszkos, vastag, fekete folyadék alul vékonyan és fehéren, mint tiszta víz csepeg le — és e percztől kezdve a föld „elnyelési“ képességéről tisztább fogalma lesz, mintha a földmívelési vegytan szerinte emészthetetlen tanait éveken át hallja vagy olvassa!

A város a vízvezeték és gépek költségeire eddig körülbelül egy millió ezüst forintot adott ki és kész többet is áldozni hogy célját elérje. A párisi csatornavizhez a következők járulnak: 1) az utcák öntözésére és tisztítására használt vízvezeteki víz, 2) az összes utcásepredék, melynek legnagyobb része lóhugy és ganéj — csekély számítással 50,000 lónak ürüléke, 3) a nyilvános pissoiroknak hügyja, persze a szüntelenül folyó vízvezeteki vízzel higitva, 4) végre a magán-ürszékek egy részének hig tartalma. A csatornaviz vegybontása kilencz év óta havonként folytatva a következő átlagtartalmat adja köbméterenként:

Légeny 45, hamanyéleg 40, vilsav 19 gramm; ha már most tekintetbe vesszük, hogy Durand-Clair számítása szerint Páris 24 óránként 260,000 köbmeter csatornára vizet szolgáltat, akkor nagyon kerek és csekély számítással naponta 1000 metermázsa nitrogén, majd ugyanannyi kali és közel 500 metermázsa phosphorsav áll rendelkezésre — ime Hugo Victor milliói!!!

Páris városa, mint mondottuk, az általános berendezés költségeit viselte, de a fővezetéken kívül természetesen több kiadástól óvakodott, maga az öntözés berendezése tehát az egyes földbirtokosokat (vagy bérlőket) illeti. Egyelőre csak is Gennevilliers síkja van öntözve és valóban meglepő a porond vagy kavicsgödör löszomszedságában a legszebb, a legbujább tenyészetet látni. Az öntözött földek mind keskeny — körülbelül 1 meternyi széles — ágyásokban vannak mivelve, a határoló barázda vízvezetőül szolgál, mert a csatornaviz közvet-

lenül alkalmazva kiegészíti a növényt. Miután a viznek még nagy bőségében vannak és azt ingyen kapják, az öntözés túlságosnak is mondható annyiban, a mennyiben sok értékes anyag előre kihasználatlanul szivárog el a mélységbe; lehet, hogy a vezető árkok vizét igénybe sem veszik és akkor — valamint főleg télen — a lerakodott termékeny iszap szolgál a legpompásabb trágyául. A talaj kizsákmányolásától nem lehet tartani, mert a keskeny ágyak mellett a földnek körülbelül egy negyedrésze pihen, de teljes trágyázás mellett; oly kedvező arány, melyet a legokoszerűbben vezetett gazdaságban sem tudunk elérni!

Ha a csatornaviznek gazdasági értékesítéséről van szó, mindenekelőtt három kérdés tűnik szembe: a hozam bősége, a termék minősége és végre a jövedelem nagysága.

A mi a hozamot illeti, meg kell jegyeznünk, hogy miután nagyban és szabad mezőn való termelésről van szó, a korai termékről, melyet az üzdei eljárás erőszakolva hoz létre és nagy áron értékesít, már eleve le kell mondanunk és megelégednünk azzal, hogy kellő időben gazdag hozamot nyerünk. Ez pedig Gennevilliersben teljességgel talál, mert midőn elkáposzta 750, takarmány répa 1200, sárga répa 500, zöld paszuly 150, karfiol 400, vereshagyma 800, burgonya 350 metermázst ad átlagosan és hectáronként — ez oly eredmény, mellyel nagyon meg lehet elégedni s mely a közönséges terméseket 2—5-szörösen haladja tul. A faiskolában a fejlődés gyorsasága ragad bámulatra: mandula és barack augusztusban szemezve, a következő év végén 1.8 meter magasságra és 6 centimeter vastagságra nőtte ki magát; ez mindenesetre nem mindennapi eredmény. Meg kell azonban jegyezni, hogy sokan a közvetlen öntözésnél jobban szeretik a visszamaradt iszap alkalmazását, a mi azt bizonyítja, hogy a fa inkább igényli a trágyát, mint az öntözést. Az ipari és gyógynövények is jól fizetnek, a ménta 500 metermázst ad két vágásra, az abszint 120-at, az angyalakgyökér 280-at a második évben. Nem szabad felejtenünk, hogy a legtöbb föld egy-két mellékterményt is ad, például zöldsakarmányt, retek stb. ugyanazon tenyész-év lefolyása alatt.

A mi a termék minőségét illeti, erre a főzeléket illetőleg a gyakorlat ad legjobb választ, a mennyiben a párisi „Halle“ (a központi vásárosarnok) a legkényesebb vevő, szívesen és ugyanazon árért veszi a gennevilliersi veteményt, mint a többit; legfeljebb a burgonya ellen lehet kifogást emelni; ennek sem a trágya, hanem a víz túlsága az oka és ebből tényleg azt lehet és kell következtetni, hogy az öntözés leginkább a zöld és leveles főzelékféléknek használ, a burgonyánál tehát szintén az iszapolást kell majd alkalmazni. A faiskolában a termék minőségéről az idő rövidsége miatt teljes biztossággal még nem lehet itélni, de másrészt tény, hogy minden fa egészségesnek, erősnek és a legjobban fejlődöttnek látszik. Az ipari és gyógynövények is nagyon diszlenek és az utóbbiaknak illata legkevésbé sem szenved, csak azon óvatosságról nem szabad megfelejtkezni, hogy az öntözéssel tizenöt nappal az aratás előtt fel kell hagyni.

*) Egy hectare = 1 hold és 1180 □ öl.

A jövedelem nagyságánál nemcsak magát a termésért bevett pénzt kell figyelembe venni, hanem azt is, hogy a föld értéke mennyire emelkedik az öntözés által, sőt a terméketlen is termékenyvé válik. A jobb földek azelőtt 12—15 hectoliter árpa vagy zabot adtak, a javának hasznóbére 32—44 forintra rugott. Ma a gabona 25 hectolitert halad, a főzelék hozamát már fentebb elősoroltuk, a hasznóbér pedig jelenleg 140, 160 sőt 180 forint hectaronként, vagyis 80—94 forint kat. holdanként. A termés értéke az egyes növények szerint 1200—4000 forintot tesz, a mivelési költség pedig aránylag nem nagy.

Az öntözési eljárás egyszerű; minden 3—4-ik nap adnak a földeknek vizet vagy iszapot, úgy hogy nagyjában véve egy hectarera 45,000 köbméter csatorna vizet számíthatni. Lehet, hogy az öntözési eljárás tökéletesítésével ezen nagy mennyiség redukálható lesz, de még így is 2200 hectare (3820 hold) volna az, mely a csatornavizek által öntözhető. A város kész a telep megnagyobbítására és körül-belül még négy millió forint befektetéssel egy csepp csatornaviz sem menne többé a Szajnába, hanem mind a mezei és kerti mivelés hasznára volna fordítható; természetes, hogy a város ekkor csekély díjat is követelne az eddig egészen díjtalanul átengedett vizért.

Mint minden új eszmének, úgy a gennevilliersi öntözésnek is számos volt az ellensége, még pedig éppen az ott lakó földmivelő népség viseltetett a legnagyobb ellenszenvvel a „bűdös víz“ ellen, úgy hogy más vidékről jött szorgalmas munkások vették kezükbe az ügyet, kik csinos gyarmatot alapítottak az öntözött földek körül. A helység lakossága néhány év alatt 1500-tól 2400-ra emelkedett, a pusztasivatagot üde növényi tenyészet váltotta fel és a parasztság java kezdi fejét vakarni, hogy mért volt az egyszer olyan nagyon is conservatív. Csak a polgármester ur nem enged, ő határozott ellensége az egész vállalatnak és „uram istenem, hogy is ne, hiszen mindebből csak az idegenek huzzák a hasznot!“

A legelőbb öntözött föld alagsövezve is van, hogy a felesleges víz elvezetessék és itt látjuk az átszűrődés practicumát nagyban — a csövekből kristály tiszta víz folyik ki, mely éppen oly jól iható, mint a párisi és tényleg minden baj nélkül használják is az itt lakók, mert egyéb vizük nincs. E körülmény nagyon lekötötte a híres berlini orvosnár, Virchownek — ki társaságunkban volt — figyelmét és maga is több ízben izlelte azon italt, melynek „eredetije“ lassu habokban és nem éppen illatosan hömpölygött mellettünk. . . .

Közelebről egy külön bizottság lett kiküldve, az öntözés eredményeinek tanulmányozására; mint előadó Vilmorin működött, egyik első tekintély a magtermelés és kertészet terén, e jelentésből közöljük a fontosabb befejező tételeket.

1. A csatornaviz felhasználása a kertészet és kivált a leveles főzelékek érdekében nagyon gyakorlati és a tapasztalat által igazolt, mert úgy a hozam és a termék szépsége, valamint annak minősége és a föld jövedelme tekintetében nevezetes előnyöket biztosít.

2. A felhasznált csatornaviz a jelenlegi mivelés mellett 400,000 köbmétert halad hectaronként, de az eljárás okszerűsítésével e mennyiség alább szállítható leendő.

3. A vizeknek a keskeny ágyásokat határoló barázdákban (árkokban) való szétosztása a legajánlatosabb.

4. Az öntözés legyen mérsékelt, váltogatott és gyakran megújított.

5. A csatornaviznek nem szabad a növények levélzetével vagy száraival érintkeznie.

6. Felette kívánatos, hogy az árkok (barázdák) elhelyezése gyakran változtatva legyen.

7. Elengedhetetlennek látszik, úgy a vizek teljes megtisztítása, valamint azoknak teljes kihasználása érdekében, hogy igénybevételek szabályozva legyen, még ha ideiglenesen díjtalan maradna is. A bizottság azonban úgy vélekedik, hogy ezen díjtalanságnak meg kell szünnie; mihelyt a víz pénzbe kerül, ez lesz a felhasználás legcélszerűbb szabályozója.

Hálátlanság volna meg nem emlékezni, kis kirándulásunk szakavatott vezetőiről, Durand Clair és Vilmorin urakról, kik a legnagyobb szíveséggel adtak minden egyes kérdésre felvilágosítást. A fenti sorokban csak rövid kivonata foglaltatik azon számtalan érdekes adatnak, melyet teljes készséggel rendelkezésünkre bocsátottak. —

Ajánlközások gazd. gyakornoki állomásra.

A csik-szeredai gazdasági felső népiskola végzett növendékei közül több jóra való székely ifjú óhajtana gazd. gyakornoki állomásra felvételt; megkeresés esetében igen szerény feltételek mellett ajánlja növendékeit a fent nevezett iskola

igazgatósága.

Kiállítási értesítő.

Nagyváradon a biharmegyei gazdasági egyesület csarnokában az egyesület részéről f. 1878. évi szeptember 15, 16, 17, 18, 19: napjain termény-, iparmű- és régészeti kiállítás fog tartatni.

Helye lesz e kiállításban mindenféle mezőgazdasági, hegyi, kerti, méhészeti stb. terméknek, úgy természetes mint feldolgozott állapotban; helye lesz a gazdasági eszközöknek, a házi, a kézmű, a gyári iparcikknek s minden a közönség okulására szolgáló szép és becses műnek; ugyazint a biharmegyei régészeti egyesület gyűjteménytárában minden érdekes régészeti tárgynak.

A kiállítandó tárgyak szeptember hó 5-ig bejelentendők, 12-ig pedig be is küldendők a tárlatba, a „kiállítás rendező bizottság“-hoz.

A kiállított tárgyak bece felett szakbizottság fog határozni s ítéletéhez képest a kiállítók lehetőleg jutalmat, vagy érdemleges elismerést és dicséret oklevelet nyernek.

A tárlatmegnyitás naponta reggeli 9 órakor, bezárása esti 6 órakor leendő. — Utolsó napon azonban délután 5 órakor kihirdetve a bírálat eredménye, a kiállítás bevégezettnek fog tekintetni s a kiállított tárgyak tulajdonosaik rendelkezésére bocsátatnak, azok pedig, melyek iránt semmi rendelkezés nem történt, a tárlat javára elárúsíttatnak, vagy ha tarthatók, állandósíttatnak.

A tárlatot kiállítók díjmentesen, mások 20 kr. befizetés mellett látogathatják.

Kelt Nagyváradon, 1878. évi augusztus 20-án.

Gobóczy Károly,
egyl. titkár.

Gálbory Sámuel,
egyl. alelnök.

Gyümölcs-kenyér.

(Új találmány.)

Ejszak-Amerikát látogató utazók előtt rendszeren nagy feltűnést okoz, hogy ott különböző nemű kenyereket árulnak, melyek a mi földrésznünkön majdnem ismeretlenek. Ujabban egy odaváló sütőmester szabadalmat nyert oly kenyerek sütésére, melyekben a citrom, veresszőlő, alma s más gyümölcsök nedvét, izét huzamos ideig élvezhetni.

A készítmód egyszerűen ebből áll: a gyümölcsök nedvét, legyen az édes vagy savanyu, különböző nemű lisztből készített péphez keverjük, s az így készült tésztát kenyéralakra idomítjuk és megsüttetjük.

Az így nyert kenyereket aztán megőröltetjük, s ebből végre igen izletes lisztet nyerünk, mely házi használatra nagyon alkalmas. Ezen eljárás mellett, a különböző gyümölcsfajok megtartják saját ízüket s ismeretes sajátásaikat; szakemberek állítják, hogy az új gyümölcs-kenyér, különösen a tengeren utazó matrózok, a láborozó katonaság és munkások részére felette becses és egészszerű táplálék leend.

Nem fog ártani a mostani gyümölcs idény alatt nálunk is próbát tenni vele.

K. L.

Gyümölcs-aszalás francia modorban.

Franciaországban alig van földbirtokos, kinek okszerűen kezelt gyümölcsös kertje ne lenne. A nagy birtokosnak nagy, a kisbirtokosnak kis gyümölcsös kertje van, s nem engedi, hogy a „gyermekiek elpusztítsák”; nem küldi zöldjében a városi piacra, hogy ott, mikor már romlani kezd, minden áron eladják, hanem nagy gonddal és jó kedvvel kezeli azt, családtagjaival együtt. Piacra küldi a legszebbeket, ha azok árát jól megadják, vagy befőzés és aszalás útján értékesíti, a míg a csekélyebb értékűekből a család igényeit elégíti ki.

Kinek pedig kertje van; annak van aszaló kemenczéje vagy legalább aszaló ládája.

Ezen ládát reá tehetjük akármely takarékos konyhára; feneke nincs; hossza 2 láb 5 hüv., szélessége 2 láb 3 hüv. A láda közepén kétfelé van osztva és kereszt-léczekkel ellátva, oly módon, hogy belé egy-egy oldalra 4 aszaló rácsot lehet behelyezni előlfekvő ajtaján, mely az egész előrészt fedi; 8 db. rácsra 50 font gyümölcs megy reá.

Nagy előnye ezen aszaló ládának az, hogy ezt be is lehet fedni s a mikor be van fedve, a 60—80 fokig hevített gyümölcsökből kifejlődő zamat és gőz átjárja az aszalványt, mely ily módon nagyobb és szebb lesz, mintha gőzét, páráját elbocsátjuk. Különben a láda fedőjén vagy fedelén vannak szelelők, melyeket parafadugóval dugunk be, de ha kell kinyithatunk s egyrészt a gőz sűrűségét, másrészt a hő fokát oly módon is mérsékelhetjük, hogy az alsóbb rácsra csak azon gyü-

mölcsöt tesszük, mely legnagyobb hőfokot igényel, melynek azonban 80 fokon túl nem kell mennie.

Melyik gyümölcsnek mennyi melegség kell? azt könnyen megítélheti bár ki. Annyi bizonyos, hogy minél lassabban megy az aszalás, annál jobb az aszalvány. Szükséges tehát a melegséget mérsékelni, sőt a munkát is néha-néha félbeszakítani, hogy habár a gyümölcsök legnagyobb részét és pedig cseresnyét s meggyet 6—8, a kisebb körtét 8—10, a nagyobb körtét és almát 16—18 óra alatt egy folytában is megaszalhatnánk, egy-egy kis szünetelés mellett inkább több napokig tartson, csak hogy kellő eredményt hozzon munkánk. Egyik fődolog, hogy minél több gőzben részesüljenek a gyümölcsök.

A francia gyümölcsök nagy része igen nagy szemű s a mieinknél édesebb és húsosabb; szilva s hámozott és préselt körtére és csinosan aprított almára rendkívül nagy szorgalom fordítatik úgy a gyümölcs termelésére, mint azok megaszalására, kivált Bordeaux vidékén, honnan évenként 5—6 millió frank áru szilva vitetik ki, s ezek aszalása körül az eljárás, mint értesültünk, (mondja az 1862-iki londoni tárlat egyik Jury-ja) következő: A gyümölcsök, miután egészen megérették, fa-rácsokon gőzön aszaltatnak, de nem magas mérsék mellett, nehogy a gyümölcsben levő cukor (caromel) megpörköldjék. E mellett a nedv nem megy veszendőbe, hanem épségben marad, beleszárad a gyümölcsbe. A gyümölcs cukros részei sem változnak el, úgy hogy zamatjuk megmarad. Az ily módon aszalt gyümölcsök nemcsak nagyobbak, de sulyosabbak is, ennél fogva 2—3 annyiért adhatók el, mint a mieink. Néhány év előtt, folytatja az előadó (Fr. W. fr. Riese-stallburg) az én cukorgyáramban a szárítókamrában kísérletképp gyümölcsöt is aszaltak, mely minőségre nézve fölülmulta mind a vidékbelieket. Kétséget sem szenved, hogy mindenütt, hol egy-egy gőzgép működik, melynek forró gőzét levegőbe bocsátják, igen jó csümölcsaszaló kamarát lehet állítani, ha egy-két csövet odavezetnének, melyek hőfokát különben is jobban lehet szabályozni, mint a konyha vagy kemence melegét. De különös figyelmet kell fordítani a dobozolásra is, hogy csinos, tiszta legyen s a levegő behatását ne engedje meg. Bordeaux vidékén azon szilvák, melyek csemegeül (compot) küldetnek a világpiaçzokra, midőn befőzetnek, egyszersmind légmentesen zárt üvegekben záratnak el a lég behatásától s ezáltal nemcsak sötét fényüket megtartják, hanem a bennök levő cukor kristályosodása megakadályoztatik és a szilvák hamvas színe megmarad.

A bécsi világtárlaton már versenyeztek a németországi s ausztriai aszalt gyümölcsök a francziákéval. Max Touchon Hohenauból, Mainz mellől oly aszalványokat küldött, melyek némely részben a francia aszalványokat fölülmulták. Eduard Seidel Grünebergből (Szilézia) oly cseresnyéket és hámozott almákat állítottak ki, melyek mi kívánni valót sem hagytak fenn. És pedig 1871-ben 10,000 mázsa gyümölcsöt aszalt. A Magyarországból érkezett küldemények nem szolgáltatott anyagot a megjegyzésre.

Legnagyobb jövedelmet huzhatnánk a cseresnye, meggy s kivált a szilva okszerű aszalása után, mert ebből rendszeren

több, mint 100,000 mázsa megy forgalomba közepes években is. Első feltétel, hogy a szilva u. n. magyaváló és ugyancsak érett legyen, miszerint a száránál már ránczok is mutatkoznak, mikor leszedjük. A francziák az ily szilvát pár napi fonnyasztás után szitába, rostába rakják és forró vízzel leöntik, minélfogva haját igen könnyen le lehet húzni fakéssel vagy körömmel; ekkor 30—40 fok meleg aszalóba teszik, pár óra múlva azonban kivesszik s ekkor nyomják ki magvát, de vigyázva, hogy húsa nagyon össze ne lapuljon. Megtisztítás után ismét az aszalóba vissza téve, annak melegét lassanként fokozzák s midőn már épen elegendőnek találják, a hűtést szabad levegőn eszközlik, de gyorsan s így rakják dobozokba.

(„Házipar lapja.”*)

Gőz-gyapjmosóhelyek Erdély keleti határain.

A magas kormány elhatározta, hogy az Oláhországból behozandó mosatlan gyapju mosására gőz-gyapjmosóhelyeket fog felállítani az ojtózi szorosnál Bereczk mellett, a tömösi szorosnál Brassó mellett és Orsovánál, melyek a jövő 1879. év május havában kezdik meg működésüket. E végett Liptai István min. oszt. tanácsos vezetése alatt egy ministeri bizottság szállott ki a helyszínére néhány héttel ezelőtt Brassóba s kiszemelte a tömösi szorosnál felállítandó mosóhelyet Felső-Tömösnél a vesztegintézet mellett.

A ministeri rendelet szerint ezen vállalat magánosokra fog bízani a következő módokat mellett. Az állam a vállalkozónak földet és helyet ad — ezt különben Brassóban a tulajdonos várostól fogja megszerezni — és következő szabadalomban részesíti: a vállalkozó egyedül lesz e helyen feljogosítva, hogy a behozott gyapjút megmossa nemcsak, hanem az ezen szoroson mosatlanul behozott gyapjút csak is e helyen szabad megmosni. A mosás díját évről-évre a kormány fogja megállapítani. A vállalkozó a maga számára mosathat saját gyapjút; mindazonáltal az Oláhországból mosatlanul beérkező gyapjukat érkezési sorrendben megmosni s a mosás alkalmával előnyt adni köteles.

Az állam a vállalkozóval, kinek a gyapjmosó helyet bizonyos előirt s a szükséglethez mért kiterjedésben kell felépnie csak bizonytalan időre szegődik. Mindazonáltal, ha olyan viszonyok állanak elé, hogy az oláhországi mosatlan gyapjnk behozatala rövid idő alatt újra megengedtetik, s tehát a mosóhely az ország határán feleslegessé válik: ez esetre biztosítja az állam a vállalkozót bizonyos kárpótlásról, mely a befektetési tőkének bizonyos százalékát fogja képezni, még pedig fokozat szerint, mely évről-évre száll s 10 év múlva elenyészik; azaz a vállalkozó ez idő múlva kárpótlásra semmi igényt sem tarthat. (Bl. f. H. után.) **K. L.**

*) Olvasóink és t. ügybarátaink jó szolgálatot tesznek, az ügynek, ha a vidékükön gyakorlatban levő czélszerű és olcsó gyümölcsaszalási módok leírását (szükség esetén az aszaló készülék vázlatos rajzát is) velünk mentől előbb közölni sziveskednek. A mostani gazdag gyümölcsstermést csak így lehet teljesen értékesítenünk,

Szerk.

A csigák kiirtása.

Ismeretes, miszerint nedves időjárás alkalmával a kerti növények ellenségei óriási számra szaporodnak, melyek távoltartására minden lehető módot el kell követnünk, hogy növényeinket pusztításaitól megóvjuk. Legnagyobb pusztításokat visznek véghez a csigák. Megrágnak az élő növények fiatal hajtásait, valamint a magoncokat, s a kert kedvelőit sok örömtől fosztják meg. Sokan porrá tört meszet ajánlanak ellenök, de e szer nedves évszakban épen nem hathatós. Igen czélszerűnek bizonyult az alábbi eljárás, mely egyszerűsége mellett teljesen ártalmatlan. Ugyanis 20—40 ctm. hosszú tetszőleges deszkákat veszünk s ezek alá 1—2 répa vagy kelkáposzta-levelet helyezünk, melyeket a csigák különösen kedvelnek, ügyelnünk kell azonban, hogy míg a deszka egyik szélé a földön nyugszik, másik szélé és a föld között néhány ctmnyi nyílás maradjon. 2—3 nap múlva után nézve, a talált csigákat vagy csizmánk talpával vagy egy darab fával szétnyomjuk, de nyálkás maradványaikat a deszkán hagyjuk, mert az élő csigák által e nedv möhön felszívatik. Ha kel- vagy répalevelünk nincs, a deszka belső, föld felé hajló részét vízzel főtt liszttel kenjük be, melynek illatára több méter kerületről a csigák eljönnek. Ha deszkával nem rendelkezünk, cserépszindely vagy pala, valamint megfordított virágcserepek is alkalmazhatók, melyek alá vagy levelet helyezünk vagy lisztpéppel bekenjük, a virágcserepek fenekén lévő lyukat kevés szőrrel bedugva. A belső oldal péppel bekenését ismételni kell Nyáron ezen eljárás alkalmazásával az eperágyakat s más alacsony növényeket is megóvhatjuk a csigáktól. Kik a kert csinos kinézésére sokat adnak, a deszkákat simára vágthatják s kívül színnel bemázolhatják. —

(„Kert. füz.”)

Vidéki gazdasági tudósítások.

Háromszék megye, 1878 aug. 21.

Az Őszgabona aratása elvégződött, a kalangyák beharadtak, az aratás eredményét jó közepes termésnek konstatálhatjuk. Általában mennyiségre nézve jobb aratásunk volt, mint a közelebbi években; minőségre nézve a rendkívüli esőzések, áradások, az országosan uralkodó üszög itt-ott érzékeny csapást mértek a gazdaközönségre.

De ezen csapásokat csak elviselők, ha terményeinknek ára oly hihetetlen gyorsasággal alá nem szállott volna piacainkon. Figyelemmel kísértük a pesti áremelkedéseket és csökkenéseket s letenként 5—10 kr. különbözet mutatkozik; nálunk — hallatlan — a búzánál, rozsnál egy hét alatt, sőt a brassói piacon pár óra alatt 1—2, sőt 3 fit árkülönbség mutatkozott. Mi ennek az oka? Egyfelől az általános szegénység, pénzhiány, másfelől néhány brassói és vidéki molnárnak, lisztkereskedőnek egyedülről önkénye. Hogy lehessen, hogy nálunk a minőségre, sulyra, finom, lisztartalomra nézve sokkal jobb búzának alább legyen az ára, mint a magyar alföldön a buza-termő Kanaánban? Felelet: mert néhány felgazdagodott malom-iparos, szeszgyáros és gabonakereskedő piacainkon — ha észreveszik szorult helyzetünket — összesúgnak és tetszés szerinti árakat szabnak terményeinknek. A nagy adót fizetni kell, a gyermeket iskolába kell küldeni; ezenfelül innen is, túlról is szorongatják a földmivest pénzért; alig várja, hogy nyakra-főre csépelhessen: kénytelen eladni gabonáját, úgy a mint veszik. A múlt pénteken Brassóban, a tegnapi hétfőn városunkban tömve volt a piac gabonával; a sok eladó mellett alig néhány vevő; azt a búzát, a melyiket 9 ft 50 kron adtunk

ezelőtt pár héttel: most 6 frt, 6 frt 50 kron adtuk. Vajjon nem tudna a háromszéki gazdaközönség egy részvény-malom-társulatot felállítani? Erről jó lenne gondolkozni! Vajjon azt az Oláhonnal kötött vámszerződést, mely a vasut kiépítésével végveszélylyel fenyegeti a háromszéki gazdaközönséget — jövőre nézve lehetne-e megváltoztatni? Erről jó lenne gondolkozni a háromszéki s általában az erdélyi képviselőknek.

Tavaszerterményeink közül a zab, árpa, bükköny kitűnő aratással kecsegtetnek, csak hogy majd ezeknek sem lesz ára. Miből csinálunk pénzt?

Törökbuza-termésünket a sok eső, vizár részint tönk्रे tette, részint annyira megkésleltette, hogy ehhez nem sok reményünk van; csak rendkívüli meleg, hosszú és dér nélküli őszi napok segíthetnének.

A pityóka igen fontos terményág nálunk; a rendkívüli esözések következtében ezt is a ragya és pityóka-penész csaknem teljesen tönk्रे tette. Egy falusi barátunk már ezelőtt hat héttel figyelmeztetett, hogy a penész nagyban mutatkozik a fejlődő gumókon és a buja száraz törén, a mi kétségtelenül a pityóka fenésedését, rothadását fogja maga után vonni.

Szénánk nagyobb részét az árvizek eliszapolták; mivel fogjuk marháinkat kiteleltetni?

„Igy vagyunk, uram!” Igy panaszkodnak faluról bejövő székely atyánkfiai. („Nemere“)

Gyergyó-Alfalu, 1878 augusztus 21-én.

Augustus 10 és következő néhány napjai meghozták a mi nyarunkat is. Volt is ám sürgés-forgás! Alig egy hét alatt megtörtént az aratás annyira, hogy ma csak szorványosan láthatni néhány kalangyát határainkon. A próbacseplések reményeinket tulszárnyalják, a mennyiben a rozsnek kalangyája (25 kérés) a 75—80 liter magot megadja. E rövid alig 10 naptól álló nyár oly nyomasztó hőséggel jött, hogy a déli órákban a higany 29 C-ra emelkedett. Augustus 20-ika nem szívelvén e néhány szép napot, délutáni óráit oly sűrű jég és menykő hullással végezte, hogy embert, állatot remegésbe ejtett. A jég kevés kárt, a villám egy jókora nagyságú szénaszakasz elégsét okozta. Kézimunkás olcsó, mivel Maros- és Udvarhelymegyéből seregenként jöttek át az aratók.

Berde Ferencz.

Csik-Szereda, 1878 aug. 25-én.

Az őszi aratása végefelé jár. A próbacseplés erdélyi holdanként buzából 9-3 hl., rozsból 11-2 hl. maghozamot mutat. Ilyen jó termésünk régen nem volt. Időjárásunk a betakarodásra elég kedvező. Széuánk sok termett, de eem a legjobbat kaptunk; sarjut is sokat reménylünk. Állataink minden neme egészséges. A termények ára alá szállott a törökbuza kivételével.

Deák Ignác.

Eladó sorsjegyek a debreczeni lókiállításra.

Értesítjük a t. olvasó közönséget, hogy ez évi szeptember 15-ig még kaphatni sorsjegyeket a debreczeni lókiállításra 1 forintjával az erdélyi gazd. egyesület irodájában (Kolozsvárt a főtéren, Florián testvérek kereskedése fölött), valamint egyesületi pénztárnok dr. Hintz György úr gyógyszer-tárában. Ezen sorsjáték — mint az lapunk ez évi 27-ik számában részletesen közöltetett — a budapesti lóteny. részvénytársaság által Magyarhon lótenyészésének emelésére rendeztetik, a mennyiben a nyereménytárgyak (négyes és kettős fogatok, lovak és lóhoz tartozó különféle szerszámok) mind az illető vásártéren vásároltatnak be és a legszebb lovak kiállítói 30. aranytól kezdve lefelé, jutalomdíjban részesítetnek.

Kolozsvárt, 1878 augusztus 29-én.

Az erdélyi gazd. egyesület titkári hivatala,

Meghívás.

Az erdélyi gazdasági egyesület igazgató választmánya 1878-ik évi szeptember hó 2-án hétfőn délelőtt 10 órakor ülést tart az egyesületi irodában, főtér 36. sz. első emelet, melyre a t. tagok ezennel tiszteletteljesen meghivatnak.

Főtárgy: ministeri leirat a kolozs-monostori gazdasági tanintézet fölötti közvetlen felügyelet és ellenőrzés átvétele tárgyában. —

A szerkesztő postája. T. K. A czikk távollétem alatt érkezvén csak a jövő számban, (akkor a kívánt módosítással) jöhet. Szives üdvözet! — E. K.-tól beérkezett cikkek: A különféle állati trágyanemekről; a csicsóka; a szántóföldek javításáról. —

Piaczi árainkat illetőleg

megjegyezzük, hogy a hectoliter árának átszámítása a régi mértékre nagyon egyszerű: az összeg egy tizedrészét leütve, a maradék a gyakorlat igényeihez képest elég pontosan három véka árának felel meg. P. o. buza hectoliterje 800 kr., leütve a tizedrészét, 80 krt, marad 720. kr., mint három véka, tehát 240 kr., mint egy vékának ára!

Felelős szerkesztő: SZABÓ SÁMUEL.

Hirdetések.

3-3

Hirdetés.

(27)

A radnóthi uradalomban kisebb és nagyobb quantumban kapható

üszög- és minden idegen magtól mentes, vetőmagnak való

tisztabúza;

hectolitere a csapói vasúti állomáshoz szállítva, 7 forint o. é.

A radnóthi uradalom.

(2-3.)

Eladó búza.

(28.)

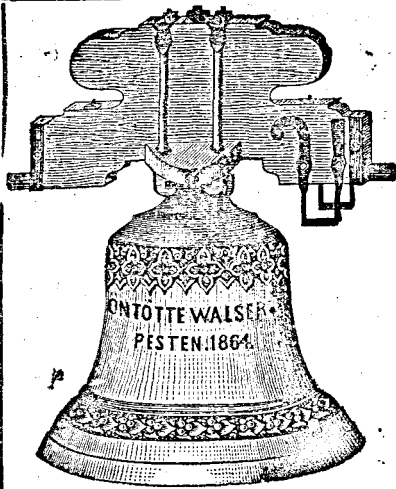
Gróf Béli Akosnál Méhesen u. p. Mocs kapható üszögmentes magnak való búza; egy hectoliter ára helytt 7 frt 50 kr.; a maros ludasi vasúti állomásnál 8 frt o. é.

Gróf Béli Ákos.

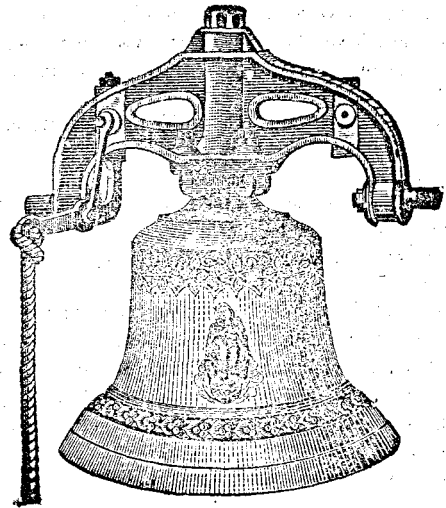
u. p. Mocs, Méhesen.

Tömítő-orsók, kovács-fúvók, takaró-ponyvák, tized mérleg és súlyok.

kerti- és kezi fecskendők, tűzi vedrek, pemeték, foló- és mászó létrák



Harangok
fa és vaskalappal.
Tűzoltó szerelvények.
Borlehozó gépek
teljesen felszerelve.
Gummi és kender
tömlők, gummi kö-
penyegek.
Szivattys és házi
kutak, azonkívül



rugany-mérga és guttaperga árúk minden czélfra, nevezetesen lapok, szellentyűk, zárkarfák, zsinórok

szerező és javító műhelye; elvállal kutak, gépek és vízvezetések berendezését és javítását

(35-52.)

(3.)

WALSER FERENCZ első magyar gép- és tűzoltó szerek gyára, harang és ércöntöde Budapesten,
fiókraktár Kolozsvártt, bel-monostor utca 12. szám.

villanyos házi és szoba-távirdák, vezetékek tűzoltó egyletek részére

Piaci árak.

A heti vásár		Egy hectoliter (=70 kupa)					100 kilo		1 köbméter	1 kilo	
helye	napja	tiszta buzajeleget	buzaj	rozs	árpa	zab	törökbuza	széna	szalma	tűzifa	marhahús
á r a k r a j o z á r o k b a n											
Beszterce		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Brassó		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Csik-Szereda		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Décs	aug. 20	540	450	300	—	180	540	300	100	200	32
Déva		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Erzsébetváros		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Fogarás		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
K. Fehérvár	aug. 10	650	500	400	—	300	700	160	60	260	38
Sy.-Sz.-Miklós	aug. 24	810	600	500	400	250	575	165	95	—	30
Kolozsvár	aug. 29	500	365	325	—	150	650	160	80	250	42
N.-Vásárhely		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nagy-Enyed		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
N.-Szében	aug. 27	600	500	350	400	180	600	160	90	300	40
Segesvár		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
S.-Sz.-György	aug. 26	650	580	400	500	240	500	250	150	250	32
Szamosújvár		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sz.-Régen	aug. 22	480	375	338	362	238	662	170	100	220	28
Sz.-Udvarhely	aug. 27	700	550	400	—	250	675	160	40	180	28
Torda		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
V.-Hunyad		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Mellékletek

100 darabonként 1 forint 40 krajával számíttatnak.

A hirdetés szövegét a t. megrendelők minden külön díj nélkül természet szerint akárhányszor változtathatják.

Az „Erdélyi gazda“ hirdetési díjszabályzata.

A kívánt tér megnevezése	1 1-3 1-6 1-12 1-18 1-24 1-30 1-36 1-42 1-52										
	széri hirdetésnél										
	fizetendő forint										
10/16 v. egész oldal	8	24	45	85	120	160	180	200	220	260	
8/16 v. fél „	4	12	23	43	60	80	90	100	110	130	
4/16 v. negyed „	2	6	12	22	30	40	45	50	55	65	
2/16 v. nyolczad oldal	1-50	4-50	8	12	16	22	24	26	28	33	
1/16 v. tizenhatod „	1	3	4	6	8	11	12	13	14	17	

Ezenkívül 30 kr. bélyegdíj annyiszor, a hányszor a hirdetés megjelenik.

Egyletünk t. tagjai és lapunk t. előfizetői

25% vagyis egy negyedrészt engedményben részesülnek, ha hirdetésük beküldéskor tagsági vagy előfizetői minőségükre hivatkoznak.